

6. Контроллинг как инструмент управления предприятием / [Е. А. Ананькина, С. В. Данилочкин, Н. Г. Данилочкина и др.] ; под ред. Н.Г. Данилочкиной. – М. : Юнити, 2002. – С. 279.

7. Гаврюшков Е. Н. Характеристика критериев оптимальности при принятии управленческих решений в процессе организации мультимодальных перевозок грузов / Е. Н. Гаврюшков, А. В. Степанец // Актуальные проблемы экономики и управления на транспорте: сб. материалов третьей научно-практической конференции, Морской государственной университет им. Адм. Г. И. Невельского. – Владивосток, 2006.

Надійшла 18.08.2011

УДК 336.22:004.9

С. В. СОЛОДУХІН, А. Л. ЄГОРОВ
Запорізька державна інженерна академія

МЕХАНІЗМ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ

У роботі розглянуто та обґрунтовано концепцію оцінки ефективності системи електронної податкової звітності як інформаційної системи на основі інтегрального показника. Проаналізовано завдання та функції ДПА, які дозволяють автоматизувати інформаційну систему, на підставі чого запропонована система критеріїв оцінки ефективності впровадження електронної податкової звітності.

The article is considered concept of electronic tax reporting system efficiency, as information systems based on the integral index. Analysis of tasks and functions of the STA, which allows automated information system. System of benchmarks to measure performance was worked out.

Ключові слова: податки, електронна звітність, оцінка ефективності.

Постановка проблеми. Одним із пріоритетних напрямків розвитку України є вступ до Європейського Союзу. Для будь-якої країни, яка входить до ЄС, висувають вимоги європейських стандартів, основною з яких є інформатизація суспільства. На сьогоднішній день в Україні прийнято низку законів, постанов та інших законодавчих і нормативних актів, спрямованих на інформатизацію суспільства: закони України «Про інформацію», «Про національну програму інформатизації», «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» тощо, але не вирішеним залишається питання механізму впровадження таких систем.

Стаття 49.4 Податкового кодексу, на відміну від Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», який втратив чинність, передбачає, що платники податків, які належать до великих та середніх підприємств, подають податкові декларації до органу податкової служби в електронній формі [4]. Малі підприємства подають декларацію за бажанням в електронній або документарній формі. На сьогоднішній день електронну звітність приймають майже всі державні органи: Державна податкова адміністрація України, Пенсійний фонд України, Державний комітет статистики України, Фонд соціального страхування, та інші, але питанню побудови цілісної системи обробки інформації, джерелом якої є дані цих державних установ приділено не достатньо уваги. Системи електронної звітності показали високу ефективність у таких країнах, як Сінгапур, США, Великобританія, але в Україні питання оцінки ефективності впровадження такої системи досліджено не повністю, тому обрана тема є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній літературі проблемами розробки моделювання та впровадження автоматизованих (комп'ютеризованих) систем у економіці займалися, Б.В. Алахов, А.Л. Бікмулін С.І. Волков, В.М. Жеребін, В.І. Ісаков, А. В. Матвійчук, Б.С. Одінцов, О.М. Островський, В.Ф. Палій, В.І. Подольський, Р.С. Рашитов, О.М. Романов, В.С. Рожнов, Я.В. Соколов, С.А. Харігонов, Д.В. Чистов, та інші. Однак, на сьогодні залишаються не розробленими питання з визначення ефективності впровадження комп'ютерної системи електронної податкової звітності (СЕПЗ), встановлення її складових, які впливають на економію ресурсів підприємства та державних органів.

Проблемою ефективності використання інформаційних систем займалися Р. Каштан, В.С. Козаченко, О.Г. Мурадян та інші. Однак, комплексного аналізу існуючих методик оцінки ефективності інформаційних систем електронної звітності українськими авторами не проводилося. У зв'язку з цим існує проблема застосування фінансових і не фінансових методів оцінки ефективності, доцільність їх використання в сучасних умовах господарювання.

Дослідження показало, що методи оцінки ефективності інформаційних систем класифікуються за трьома групами [10]:

1. Традиційні фінансові методики (Return on Investment, Total Cost of Ownership, Economic Value Added);
2. Ймовірнісні методи (Real Options Valuation, Applied Information Economics);
3. Інструменти якісного аналізу (Balanced Scorecard, Information Economics).

Перевагою фінансових методів є їхня база, класична теорія визначення економічної ефективності

інвестицій. Дані методи використовують загальноприйняті у фінансові критерії (чиста дисконтована вартість, внутрішня норма прибутку та ін.) Головний недолік полягає в обмеженості застосування таких методів: вони оперують поняттями припливу і відтоку грошових коштів, які вимагають конкретики і точності. Визначити відтік грошових коштів (витрати на проект ІС) можна за сумами, зазначених у договорах з інтеграторами і постачальниками. Проблеми виникають при спробі визначення припливу грошових коштів. Перевагою ймовірнісних методів є можливість оцінки ймовірності виникнення ризику і появи нових можливостей (наприклад, підвищення достовірності, зниження ризиків корупційних проявів) за допомогою статистичних і математичних моделей. Повноцінному використанню фінансових та ймовірнісних методів заважає неможливість у сучасних економічних умовах точно спрогнозувати зміну економічних показників підприємств (обсяг податкових надходжень до бюджету, податкове навантаження). Перевагою якісних (евристичних) методів є реалізована в них спроба доповнити кількісні розрахунки якісними оцінками. Вони можуть допомогти оцінити всі явні і неявні фактори ефективності та ув'язати їх із загальною стратегією.

Постановка завдання. Метою даної роботи є розробка концепції та обґрунтування механізму оцінки ефективності впровадження системи електронної податкової звітності, що забезпечує формування системи критеріїв та показників ефективності СЕПЗ та визначення їх значущості на основі інтегрального показника.

Виклад основного матеріалу. Крайній з точки зору економічного ефекту метод оцінки ефективності системи електронної податкової звітності (СЕПЗ), як інвестиційного проекту є важко досяжним, тому позитивним просуванням можна вважати змістовне виявлення ефекту впровадження СЕПЗ, що вимірюються певними якісними показниками. Для цього розроблено концепцію механізму оцінки ефективності СЕПЗ (рис.1), що ґрунтується на передумовах якісного та кількісного аналізу.

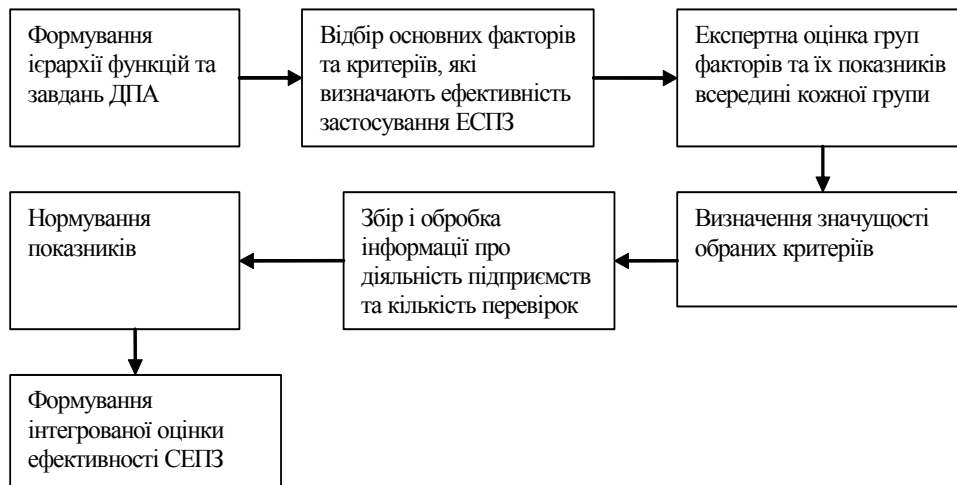

Рис. 1. Концепція механізму оцінки ефективності системи електронної податкової звітності

Для вирішення завдання оцінки ефективності СЕПЗ, перш за все, формуються показники та критерії, що відображають міру позитивного ефекту від функціонування системи. Для цього визначаються завдання та перелік функцій ДПА, якість виконання яких підлягає оцінюванню. Пропонується розробити ієрархічну структуру завдань, виконуваних ДПА, відповідно до яких встановити фактори, що впливають на ефективність результатів її цільового використання. На підставі сформованої ієрархії визначаються показники ефективності та встановлюються вимоги до них.

Основними завданнями ДПА є: здійснення контролю за додержанням податкового законодавства, формування та ведення Державного реєстру платників податків, роз'яснення законодавства з питань оподаткування серед платників податків, запобігання злочинам та іншим правопорушенням. Проведений аналіз дозволив встановити наступні напрямки підвищення ефективності реалізації базових функцій ДПА через впровадження системи електронної податкової звітності (табл. 1)..

Відповідно до концепції виділяється три групи критеріїв, які впливають на ефективність функціонування системи електронної податкової звітності: критерії, що впливають на тривалість робочого часу, вартісні, ті що впливають на достовірність даних та інші не вимірювані параметри.

До категорії критеріїв, що впливають на тривалість робочого часу відносяться елементи механізму подачі та опрацювання податковими органами звітності, що подають платники податків з урахуванням як вимірюваних так і не вимірюваних факторів.

Вартісні критерії відображають статті видатків, які можна зменшити за рахунок впровадження СЕПЗ, а також такі витрати на її впровадження, як отримання електронного цифрового підпису та придбання необхідного програмного забезпечення.

Реалізація базових функцій ДПА через впровадження СЕПЗ

Функції ДПА	Напрями підвищення ефективності
здійснює контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати податків та зборів (обов'язкових платежів)	інформаційна система електронної податкової звітності забезпечує облік платників податків у єдиній електронній податковій базі, яка доступна цілодобово. В системі реєструється дата і час подання платником податкової звітності та в автоматичному режимі контролюється повнота та своєчасність сплати податків
забезпечує облік платників податків, інших платежів, правильність обчислення і своєчасність надходження цих податків	
контролює своєчасне подання платниками податків податкових декларацій	
забезпечує застосування та своєчасне стягнення сум фінансових (штрафних) санкцій, передбачених законодавством за порушення податкового законодавства	
здійснює контроль та вживає заходи щодо погашення податкового боргу платниками податків	
здійснює заходи щодо протидії корупції та іншим службовим правопорушенням у ДПІ	відсутня пряма взаємодія між співробітниками податкових органів та платниками податків, що зменшує вірогідність хабарництва
збирає, аналізує, узагальнює інформацію щодо порушень податкового законодавства, прогнозує тенденції розвитку негативних процесів кримінального характеру, пов'язаних з оподаткуванням	дозволяє проаналізувати та обробити великий обсяг статистичної інформації, отриманої з різних джерел та БД. На основі такого аналізу та податкової історії створюється «інтегрований образ» платника податків
аналізує причини та оцінює дані про факти порушень податкового законодавства	
проводить перевірки фактів приховування і заниження сум податків та зборів (обов'язкових платежів) у порядку, встановленому законодавством	дозволяє запровадити підсистему автоматизованого аудиту та камеральних перевірок, результат якої є підґрунтям для прийняття рішень податковим інспектором

До критеріїв достовірності даних слід віднести ті, що зменшують міру невизначеності інформації, що подається до податкових органів, зменшують величину похибки та збільшують точність розрахунків, розширюють горизонт прогнозування.

Таким чином, виходячи із завдань та функцій СЕПЗ, визначено фактори, що впливають на ефективність її використання. На підставі цих факторів сформовано показники ефективності системи (табл. 2).

Система показників оцінки ефективності СЕПЗ

Категорії	Показник	Позначення
Тривалість робочого часу	Ступінь дублювання інформації	K_d
	Час подання звітності	K_{ch}
	Термін проведення перевірки	K_p
	Оперативність прийняття рішень податковими органами	K_o
	Час експорту даних з програм БО	K_e
	Оперативність оновлення бухг. форм	K_{new}
	Кількість технічних помилок	K_{er}
Вартісні	Кількість паперових документів (архіву)	C_d
	Вартість придбання бланків звітності	C_b
	Кількість податкових інспекторів	C_i
	Кількість перевірок	C_p
	Штрафні санкції	C_s
Достовірність даних	Ступінь автоматизації системи аудиту	F_a
	Час планування податкових перевірок	F_{pl}
	Точність прогнозування	F_t
Інші не вимірювані	Інформативність	P_i
	Конфіденційність	P_k

На основі сформованого переліку показників ефективності СЕПЗ, враховуючи зазначені категорії факторів, можливо встановити вимоги до показників. Відповідно, отримуємо систему (вектор) критерійних вимог до ефективності СЕПЗ:

$$\begin{cases} K_d \rightarrow \min, K_{ch} \rightarrow \min, K_p \rightarrow \min, K_o \rightarrow \max, K_e \rightarrow \min, \\ K_{new} \rightarrow \max, K_{er} \rightarrow \min, C_d \rightarrow \min, C_b \rightarrow \min, C_i \rightarrow \min, \\ C_p \rightarrow \min, C_s \rightarrow \min, F_a \rightarrow \max, F_{pl} \rightarrow \min, F_t \rightarrow \max, \\ P_i \rightarrow \max, P_k \rightarrow \max \end{cases} \quad (1)$$

Аналіз отриманих частинних критеріїв з метою вироблення остаточного рішення пропонується здійснювати шляхом зведення їх до інтегрованої оцінки ефективності, розглянувши два принципово різні підходи:

- метод нелінійної схеми компромісів Вороніна А. М.
- метод, оснований на мірі подібності між еталонним та досліджуваним об'єктом.

При першому методі припускається дискретна форма подання зміни частинних критеріїв. Згортка для дискретно заданих частинних критеріїв має вигляд [1]:

$$Y(y_0) = \sum_{i=1}^n \lambda_{0i} (1 - y_{0i})^{-1} \rightarrow \min, \quad (2)$$

де $i = 1 \dots n$ – кількість включених у згортку частинних критеріїв ефективності системи;

λ_{0i} – нормований ваговий коефіцієнт (надає можливість, наприклад, домінування певного частинного критерію над іншими);

y_{0i} – нормований частинний критерій оптимальності. Нормування включених у згортку (2) параметрів забезпечує рівноправний вплив на результати розв'язку оптимізаційної задачі кожного з частинних критеріїв (1).

Процедура нормування частинних критеріїв ефективності системи у випадку

дискретного їх подання реалізується відносно суми усіх значень, які отримані для аналізу зміни критеріїв.

$$\begin{aligned} K &= \lambda_{0d} (1 - F_{0d})^{-1} + \lambda_{0ch} (1 - F_{0ch})^{-1} + \lambda_{0p} (1 - F_{0p})^{-1} + \lambda_{0o} (1 - F_{0o})^{-1} + \lambda_{0e} (1 - F_{0e})^{-1} + \\ &\lambda_{0new} (1 - F_{0new})^{-1} + \lambda_{0er} (1 - F_{0er})^{-1} \rightarrow \min \\ C &= \lambda_{0d} (1 - C_{0d})^{-1} + \lambda_{0b} (1 - C_{0b})^{-1} + \lambda_{0i} (1 - C_{0i})^{-1} + \lambda_{0p} (1 - C_{0p})^{-1} + \lambda_{0s} (1 - C_{0s})^{-1} \rightarrow \min \\ F &= \lambda_{0a} (1 - F_{0a})^{-1} + \lambda_{0pl} (1 - F_{0pl})^{-1} + \lambda_{0t} (1 - F_{0t})^{-1} \rightarrow \min \\ P &= \lambda_{0i} (1 - P_{0i})^{-1} + \lambda_{0k} (1 - P_{0k})^{-1} \rightarrow \min \end{aligned} \quad (3)$$

Для визначення інтегрованої оцінки ефективності інформаційної системи за згорткою (2), до якої включатимуться узагальнені критерії (3), здійснюється їх нормування відносно найгіршої оцінки (максимального значення показника, що характеризує частинний критерій) за виразами [3]:

$$L_0 = \frac{L}{\max L}, \max L = \sum \lambda_{0i} (1 - [\max L_i - \Delta])^{-1}, \quad (4)$$

де L – узагальнені критерії K, C, F, P ;

$\max L_i$ – найгірше з можливих значення частинного показника;

$\Delta = 0, 1 \dots 0, 3$ – коефіцієнт запасу, що забезпечує уникнення некоректних операцій при нормуванні.

З урахуванням зазначеного, інтегрована оцінка ефективності системи електронної податкової звітності формується за виразом:

$$Eff = \lambda_k (1 - K_0)^{-1} + \lambda_c (1 - C_0)^{-1} + \lambda_f (1 - F_0)^{-1} + \lambda_p (1 - P_0)^{-1}. \quad (5)$$

У даному випадку вагові коефіцієнти забезпечують гнучкість реагування на вимоги щодо домінування критеріїв певної групи над іншими та їх вплив на результуючу оцінку ефективності. Для спрощення процесу аналізу ефективності досліджуваної системи за інтегрованою оцінкою (5) слід провести її нормування відповідно до виразів:

$$Eff_0 = 1 - \frac{Eff}{\max Eff}$$

$$\max Eff = \lambda_k (1 - [\max K_0 - \Delta])^{-1} + \lambda_c (1 - [\max C_0 - \Delta])^{-1} + \lambda_f (1 - [\max F_0 - \Delta])^{-1} + \lambda_p (1 - [\max P_0 - \Delta])^{-1}. \quad (6)$$

Тобто нормування інтегрованої оцінки здійснюється відносно найгіршого варіанта ефективності системи загалом. Саме його реалізація надає можливість вироблення рішень про ефективність СЕПЗ. Після нормування інтегрованої оцінки матимемо її зміну у межах від нуля до одиниці: з найкращим результатом – наближеним до одиниці, а найгіршим – наближеним до нуля.

Для використання другого методу необхідно задати верхню та нижню межу, для кожного частинного показника ефективності ($\bar{L}_i$ та $\underline{L}_i$ відповідно). При формуванні ознакового простору важливо забезпечити інформаційну односпрямованість показників L_i , для цього поділимо їх на стимулятори (зв'язок між Eff та L_i прямий) та дестимулятори (зв'язок між Eff та L_i обернений). Дестимуляторами є множина L_{dst} , яка складається з наступних частинних показників ефективності системи (1):

$$L_{dst} \subset (K_d, K_{ch}, K_p, K_e, K_{er}, C_d, C_b, C_i, C_p, C_s, F_{pl}). \quad (7)$$

Переведемо дестимулятори у стимулятори шляхом заміни інгредієнта:

$$\begin{aligned} K'_d &= \frac{1}{K_d}, K'_{ch} = \frac{1}{K_{ch}}, K'_p = \frac{1}{K_p}, K'_e = \frac{1}{K_e}, K'_{er} = \frac{1}{K_{er}}, C'_d = \frac{1}{C_d}, C'_b = \frac{1}{C_b}, C'_i = \frac{1}{C_i}, \\ C'_p &= \frac{1}{C_p}, C'_s = \frac{1}{C_s}, F'_{pl} = \frac{1}{F_{pl}}. \end{aligned} \quad (8)$$

Відтепер всі частинні параметри ефективності є стимулюючими. Нормування частинних критеріїв ефективності СЕПЗ будемо проводити відносно максимального та мінімального значення частинного показника шляхом природної нормалізації за В.В. Вітлінським [7]:

$$z_i = \frac{L_i - \underline{L}_i}{\bar{L}_i - \underline{L}_i}, z_i \in [0; 1]. \quad (9)$$

Оскільки для кожного пронормованого частинного критерію z_i найкращим значенням буде 1, а найгіршим 0, можемо розрахувати ефективність СЕПЗ, як адитивну згортку евклідових відстаней між значенням частинного критерію та найкращим. Тоді функція ефективності матиме вигляд:

$$Eff = \left[\sum_1^m \lambda_i (1 - z_i)^2 \right]^{1/2} \rightarrow \min. \quad (10)$$

Так само, як і у першому випадку після нормування інтегрованої оцінки відносно найгіршого варіанта ефективності системи одержимо її оцінку у межах від нуля до одиниці. Розглянуті підходи дозволяють зменшити суб'єктивізм при оцінці показників впровадження та функціонування системи електронної податкової звітності, що дає змогу обрати напрямки автоматизації основних функцій податкової служби з метою одержання оцінки ефективності впровадження СЕПЗ з найменшим рівнем суб'єктивності. Крім того, використання зазначених критеріїв дозволяє оцінити альтернативні системи електронного документообігу з точки зору як виконання функцій ДПА, так і ефективності впровадження.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Впровадження СЕПЗ дозволяє в автоматичному режимі реалізовувати низку найважливіших завдань та функцій ДПА, таких як контроль за своєчасністю, достовірністю та повнотою сплати податків, контроль за своєчасністю подання платниками податків податкових декларацій, перевірку фактів приховування і заниження сум податків та зборів. Сприяє зниженню рівня корупції, розвитку електронного документообігу та широкому впровадженню електронного цифрового підпису; економії коштів податкової служби на утримання приміщень та персоналу, економії часу фізичних і юридичних осіб, зменшенню кількості документальних перевірок.

Розроблений механізм оцінки ефективності електронної податкової звітності дозволить підвищити ефективність роботи СЕПЗ шляхом виявлення «вузьких місць» системи, зосередження уваги на покращенні окремих частинних факторів, зменшенні невизначеності при проектуванні. За рахунок вагових коефіцієнтів критеріїв ефективності може адаптуватись, залежно від домінування певних факторів над іншими, у

поточний період часу. Розроблення методики визначення таких вагових коефіцієнтів є перспективним напрямом подальших досліджень. Система електронної податкової звітності сприяє реорганізації ДПА України, зміні структури податкової системи та перерозподілу інформаційних потоків. Напрямок діяльності податкових органів зміщується у бік надання послуг платникам податків.

Література

1. Сложные технические и эргатические системы: метод использования / [А. Н. Воронин, Ю. К. Зиатдинов, А. В. Харченко, В. В. Осташевский]. – Х. : Факт, 1997. – 240 с.
2. Герасимов Б. М. Системы поддержки принятия решений: проектирование, применение, оценка эффективности : [монография] / Б. М. Герасимов, М. М. Дивизинюк, И. В. Субач. – Севастополь : Издательский центр СНИЯЭ и П, 2004. – 320 с.
3. Писарчук О. О. Оцінювання ефективності інформаційних систем за вектором критеріїв / О. О. Писарчук // Збірник наукових праць ЖВІ НАУ. – 2010. – Випуск 3. – С. 117–123.
4. Податковий кодекс України від 20.04.2011 р. № 2755-17 зі змінами та доповненнями.
5. Мельник Т. Податкова звітність в електронному вигляді: теорія та практика / Т. Мельник // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 10. – С. 43.
6. Муравський В. Відмова від первинного документування як чинник інтеграції повністю автоматизованої системи обліку / В. Муравський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 10. – С. 35.
7. Вітлінський В. В. Ризик у менеджменті / Вітлінський В. В., Наконечний С. І. – К. : ТОВ «Борисфен-М», 1996. – 327 с.
8. Скрипкин К. Г. Экономическая эффективность информационных систем / Скрипкин К. Г. – М. : ДМК Пресс, 2002. – 256 с. : ил.
9. Козаченко В. Е. Управление общей стоимостью владения КИС / В. Е. Козаченко // Корпоративные системы. – 2002. – № 2. – С. 13–20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.library.dgtu.donetsk.ua/fem/vip97/97_03.pdf.
10. Открытые системы [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.osp.ru/os/2004/07/184997/>

Надійшла 19.08.2011

УДК 658.15:336.58(447)

Ю. М. ПОПІВНЯК

Львівський національний університет імені Івана Франка

КОЕФІЦІЄНТИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

У статті висвітлюються питання, пов'язані із необхідністю формування критеріїв оцінки ефективності функціонування фінансового механізму управління витратами підприємства. З цієї метою пропонується використовувати чотири коефіцієнти оцінки відповідно до основних фінансових категорій, що характеризують ефективність управління витратами: якість, витрати, рентабельність, інноваційність.

In this article the questions, related to the necessity of forming the valuing criteria of financial mechanism the enterprise cost management effectiveness are lighted. In connection with this aim is suggested to use four valuing coefficients, corresponding the basic financial categories, which cost management effectiveness characterize: quality, cost, profitability, innovations.

Ключові слова: ефективність, оцінка, фінансовий коефіцієнт, фінансовий механізм.

Вступ. На сьогоднішній день дослідження фінансового механізму носить актуальний характер для кожного підприємства, адже сукупність заходів, спрямованих на реалізацію певного завдання в процесі здійснення фінансових відносин може бути успішною лише тоді, коли існує відповідний механізм такої реалізації. Поряд із іншими напрямками вивчення стану та особливостей функціонування фінансового механізму важливе місце займає оцінка його ефективності. Визначення показника ефективності передбачає співставлення результатів діяльності із ресурсами, що були витрачені на досягнення цих результатів. Ефективний фінансовий механізм управління витратами повинен прогнозувати та знижувати розмір витрат підприємства, усувати ті витрати, які носять непродуктивний характер. Проте мінімізація витрат повинна здійснюватися до їх оптимального розміру з врахуванням збереження визначеного рівня якості та з використанням інноваційних технологій і процесів.

Для оцінки фінансового механізму управління витратами потрібно проаналізувати сукупність фінансових показників та коефіцієнтів. Отримані результати дозволять визначити напрямки вдосконалення фінансового механізму та резерви покращення результатів управлінського впливу на витрати підприємства, сформулювати рекомендації щодо підвищення ефективності функціонування фінансового механізму управління витратами підприємства.